

Nr. 12/3437 Rep.

Vonnis van 15.05.2012

**DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG VAN HET ARRONDISSEMENT KORTRIJK,
PROVINCIE WEST-VLAANDEREN, DERDE KAMER MET EEN RECHTER,
RECHTSPREKEND IN BURGERLIJKE ZAKEN.****In de zaak 05/1612/A (a7z)**

— in zijn hoedanigheid van Gewestelijk
Stedenbouwkundig Inspecteur bij het Ministerie van de Vlaamse
Gemeenschap van de afdeling Ruimtelijke Ordening voor de
Provincie West-Vlaanderen,

- met kantoor gevestigd te
- woonst kiezende ten kantore van meester
hierna vermeld,

- EISER -

- vertegenwoordigd door en pleitend meester
meester , beiden advocaat te

locu

tegen :

- geboren te op gepensioneerde,
- wonende te
- VERWEERDER -
- vertegenwoordigd door en pleitend meester
advocaat te (ref.:

Gelet op de artikelen 2 en volgende van de taalwet van 15 juni 1935.

Gelet op het eerste tussenvonnissen van deze rechtbank van 6 maart 2007;

Gelet op het niet-eensluidend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid van 25 oktober 2007;

Gelet op het tweede tussenvonnissen van deze rechtbank van 3 november 2009 waarbij de debatten werden heropend teneinde standpunt in te nemen nopens het artikel 6.1.1., 3° en vierde lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Gelet op het derde tussenvonnissen van deze rechtbank van 8 juni 2010 waarbij volgende prejudiciële vragen werden gesteld aan het Grondwettelijk Hof:

1. Schendt artikel 6.1.1 vierde lid VCRO het door artikel 16 Grondwet en artikel 1.1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM gewaarborgde eigendomsrecht van de door de instandhouding van een illegale constructie benadeelde derde, al dan niet in samenhang gelezen met het legaliteitsbeginsel en het vertrouwensbeginsel, door te verhinderen dat de tijdig bij het vonnisgerecht aangehangig gemaakte publieke vordering tot herstel in de oorspronkelijke staat of tot herstel in de legale staat niet langer kan worden ingewilligd indien deze instandhouding op het ogenblik van de uitspraak niet meer strafbaar is gesteld?
2. Schendt artikel 6.1.1 vierde lid VCRO het standstill-beginsel vervat in artikel 23 Grondwet

door - zonder in de plaatsstelling van een alternatief - reeds bestaande en voor de rechter uitgeoefende vorderingsrechten van de overheid tot herstel van de goede ruimtelijke ordening uit te doven naar aanleiding van een depenalisering van het misdrijf van instandhouding, terwijl deze depenalisering de concrete aantasting van de goede ruimtelijke ordening zowel de facto als de iure onverlet laat?

3. Schenden de artikelen 6.1.1, derde lid en 6.1.1, vierde lid en 6.1.2 VCRO het standstill-beginsel vervat in artikel 23 Grondwet, doordat zij in onderlinge samenhang het opleggen van een herstelmaatregel op grond van feiten van instandhouding volstrekt onmogelijk maken, en hierdoor de mogelijkheid van de overheid tot het stellen van illegale situaties de facto laten afhangen van het voorhanden zijn van een dader, aan wie het oprichtingsmisdrijf toerekenbaar is, terwijl deze omstandigheid geen enkel verband houdt met de schade aan de goede ruimtelijke ordening die door de illegale situatie wordt veroorzaakt?
4. Schenden artikel 6.1.1, derde lid en 6.1.1, vierde lid VCRO de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat zij samen gelezen tot gevolg hebben dat de instandhouder buiten ruimtelijk kwetsbaar gebied bij wie voor het oprichtingsmisdrijf nog een oprichter kan worden vervolgd, de gevolgen van een opgelegde herstelmaatregel kan moeten ondergaan, terwijl eenzelfde instandhouder bij wie voor het oprichtingsmisdrijf niet langer een oprichter kan vervolgd worden deze gevolgen niet kan moeten ondergaan?

Gelet op het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 februari 2011;

Bij synthesebesluiten neergelegd ter griffie op 17 oktober 2011 vordert eiser dat :

1. verweerder zou worden veroordeeld tot het herstel in de oorspronkelijke toestand van het perceel gelegen te kadastraal gekend onder
hetgeen impliceert:
  - o het slopen van alle wederrechtelijk opgerichte constructies inclusief de funderingen en aangebrachte nutsleidingen;
  - o het verwijderen van het gesloopte materiaal op het terrein;
  - o het herstel van het maaiveld tot het oorspronkelijk niveau met teelaarde;
2. en dit alles binnen een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de betekening van het nussen te komen vonnis, zulks onder verbeurte van een dwangsom van 250 euro per dag vertraging, zonder het toekennen van een bijkomende termijn ex artikel 1385 bis van het Gerechtelijk Wetboek
3. aan eiser machtiging zou worden verleend om overeenkomstig artikel 153 DORO, sinds 1 september 2009 artikel 6.1.46 VCRO ambtshalve over te gaan tot aanpassing van de hierboven omschreven bouwwerken zo verweerder in gebreke blijft en dit op kosten van verweerder;
4. voor recht zou worden gezegd dat het verbeurd zijn van de dwangsommen zal kunnen worden bewezen door alle middelen van recht;
5. verweerder zou worden veroordeeld tot de kosten van het geding;
6. voor recht zou worden gezegd dat in huidige procedure geen van de partijen een rechtsplegingsvergoeding is verschuldigd

Dit alles bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, spijts elk rechtsmiddel en zonder borgstelling, noch kantonnement.

Bij synthesebesluiten II na 3 e tussenvonnis neergelegd ter griffie op 14 december 2011 vordert verweerder dat:

- de vordering zou worden afgewezen als ongegrond;
- eiser zou worden veroordeeld tot de kosten van het geding;

De raadslieden van partijen hebben de zaak in openbare terechtzitting uiteengezet. Stukken werden neergelegd.

De debatten werden gesloten.

1. Samenvatting standpunten van partijen

1.1. Verweerder is van oordeel dat alle door eiser aangevoerde schendingen ingevolge het arrest van het Grondwettelijk Hof werden verworpen en de bijzondere vervalregeling derhalve moet worden toegepast. Het perceel is niet gelegen in een ruimtelijk kwetsbaar gebied en van een strafbare instandhouding is geen sprake. Op die grond kan de herstellvordering niet worden ingewilligd. Ingevolge de allerlaatste besluiten van 13 oktober 2011 wijzigt eiser zijn vordering die hij plots steunt op het niet-verjaard oprichtingsmisdrijf en een voortzettingsmisdrijf voor de periode van 01 mei 2000 tot 22 augustus 2005.

Ingevolge de wijziging van zijn vordering en het gebrek aan exacte duiding, dient ingevolge de exceptio obscuri libelli, de vordering als onontvankelijk te worden afgewezen. In ondergeschikte orde en voor zover de vordering is geënt op het voortzettingsmisdrijf, is de vordering niet-ontvankelijk zonder voorafgaandelijk positief advies van de Hoge Raad. In uiterste ondergeschikte orde is de vordering vervallen wegens verjaring. In zoverre de nieuwe herstellvordering is geënt op een niet-verjaard oprichtingsmisdrijf is de verjaringstermijn verstreken op 27 juli 2003. Verweerder zet uiteen dat de eiser onredelijk lang heeft gewacht en zijn vordering niet binnen een redelijke termijn heeft ingesteld. Ook het gevorderde herstel in de oorspronkelijke toestand is kennelijk onredelijk aangezien dit gebaseerd is op klacht van één buur die daar intussen blijkbaar niet meer woont. De gevorderde hersteltermijn is onrealistisch kort, rekening houdend met een gedoogbeleid van meer dan 20 jaar. Verweerder verzet zich tegen de uitvoerbaarheid bij voorraad.

1.2. Eiser is van oordeel dat de stedenbouwkundige overtredingen zijn gelegen in een woongebied, in een niet ruimtelijk kwetsbaar gebied. Het primair misdrijf van de oprichting zou verjaard zijn voor wat betreft de loods, doch niet voor wat betreft het berghokje, het houten hok en de houten loods van 8m op 4m, aangezien deze werden vastgesteld bij proces-verbaal van 2 juli 2002. Ten aanzien van deze drie kleinere bouwwerken, is er ten aanzien van het oprichtingsmisdrijf niets veranderd per 12 september 2009 met de inwerkingtreding van het VCRO. Wat het instandhoudingsmisdrijf betreft, legt eiser zich neer bij het arrest van het Grondwettelijk Hof van 3 februari 2011 waardoor eiser zijn herstellvordering niet meer kan enten op een instandhoudingsmisdrijf nu het kwestieuze goed niet gelegen is in kwetsbaar gebied.

Eiser ent zijn herstellvordering enerzijds op het niet-verjaard oprichtingsmisdrijf en anderzijds op het zogenaamd voortzettingsmisdrijf. Wat de rechtsplegingsvergoeding betreft is intussen een arrest van het Grondwettelijk Hof tussengekomen.

2. Beoordeling

2.1. Toelaatbaarheid vordering

Uit stuk 10 uit het bundel van eiser blijkt dat de dagvaarding werd overgeschreven op het hypotheekkantoor te

De rechtbank gaat niet in op het argument van verweerder dat de vordering niet-toelaatbaar is omdat er geen eensluidend positief advies voorligt van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid. Ingevolge de nieuwe VCRO, in werking getreden op 1 september 2009 is een positief advies vereist

van de Hoge Raad voorzaker de vordering kan worden ingeleid bij de rechtbank.

Aangezien eiser heeft gedagvaard voor de nieuwe VCRO is in werking getreden, namelijk op 22 augustus 2005, was een dergelijk advies niet verplicht voor het instellen van de vordering op straffe van niet-toelaatbaarheid.

De vordering is derhalve toelaatbaar.

2.2. Exceptio obscuri libelli

De door verweerder opgeworpen exceptie obscuri libelli is ongegrond aangezien hij door zijn uitgebreide argumentatie bewijst dat hij weet waarvoor hij zich dient te verdedigen. De feiten werden duidelijk uiteengezet in de dagvaarding en zijn in de besluiten dezelfde gebleven. Het is de rechtbank die daarop de juiste rechtsregels dient toe te passen.

2.3. Vordering op grond van het instandhoudingsmisdrijf

- a) Op 1 september 2009 is het Wijzigingsdecreet RO (het decreet tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijk plannings-, vergunningen en handhavingsbeleid) dat verscheen in het Belgisch Staatsblad op 15/5/2009 in werking getreden. Op 20/8/2009 verscheen de gecoördineerde versie van het decreet, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (afgekort als VCRO).

Deze Codex is de nieuwe gecoördineerde versie van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals gewijzigd door het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijk plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid.

Voor de beoordeling van het voorliggend geval zijn o.a. de artikelen 6.1.1 derde en vierde lid VCRO en artikel 6.1.2 VCRO de relevante bepalingen. De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening is in toepassing van artikel 7.1.1. sinds 1 september 2009 van toepassing ook op lopende procedures.

Zij hebben tot gevolg dat een herstelvordering niet langer kan worden ingewilligd als het instandhoudingsmisdrijf niet langer strafbaar is gesteld op het ogenblik van de uitspraak. Het instandhoudingsmisdrijf gelegen in niet-ruimtelijk kwetsbare gebieden, waaromtrent in casu geen discussie bestaat, werd ingevolge voormelde artikelen gedepenaliseerd.

Uit de door eiser ingeleide herstelvordering blijkt dat er tussen partijen geen discussie bestaat dat het kwestieuze onroerend goed gelegen is in ruimtelijk niet-kwetsbaar gebied, meer bepaald in woongebied, zodat de herstelvordering gebaseerd op het instandhoudingsmisdrijf vervallen is.

- b) Wat de herstelvordering gebaseerd op het oprichtingsmisdrijf betreft, bepaalt artikel 6.1.41 § 5 van de toepasselijke VCRO:

"Het vorderingsrecht van de stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen verjaart in afwijking van artikel 2262 bis § 1 tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek als volgt:

- 1. in ruimtelijk kwetsbare gebieden: door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1. gepleegd werd, evenwel met behoud van de toepassing van artikel 6.1.1., derde lid;*
- 2. in openruimtegebied: door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1. gepleegd werd ;*

3. door verloop van vijf jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1. gepleegd werd: in de gebieden die niet sorteren onder 1 en 2.

Het eerste lid doet geen afbreuk aan de gemeenrechtelijke schorsings- en stuitingsgronden betreffende burgerlijke rechtsvorderingen volgend uit een misdrijf, en aan de gelding van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering. "

Vertrekpunt van de bijzondere vijfjarige verjaringstermijn voor de herstellvordering is dus de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1. werd gepleegd, hetgeen begrepen dient te worden als de dag waarop de illegale werken, wijzigingen of handelingen werden voleindigd.

Het aanvangspunt van de verjaringstermijn wordt gekoppeld aan het strafbaar feit zelf, en niet langer aan de kennisname door het bestuur van de "schade" en de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon. Eén en ander komt de rechtszekerheid ten goede, en het is zelfs de uitdrukkelijke intentie van de decreetgever om zodoende het bestuur te verplichten "stedenbouwmisdrijven adequaat en snel op te sporen en daaraan binnen een redelijke termijn passende consequenties te verbinden."

Uit de gegevens van het proces-verbaal (bijgebracht onder het stuk 5 in het bundel van eiser) blijkt dat de loods werd opgericht in 1983 of 1984 volgens verweerder en wat niet wordt betwist door de klager. Dit blijkt ook uit het schrijven van het ambt van de Procureur des Konings van 25 september 2003 (cfr. stuk 8 bundel eiser). Op dat ogenblik was het misdrijf beëindigd. Het tijdstip van kennisname door de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur speelt dus niet meer ingevolge de nieuwe VCRO.

Eiser kan niet voorhouden dat het proces-verbaal beperkt was tot de loods van 18 meter op 5,50 meter en dat hij zijn vordering dus nog kan enten op het oprichtingsmisdrijf voor wat betreft:

- het berghokje op het einde van de loods van 3 op 5 meter en een hoogte van 2,2 meter;
- het houten hok rechts achteraan de voormelde loods van 5 meter op 4 meter, dienstdoende als opslagplaats voor brandhout en kippenhok;
- de houten loods van 8 meter op 4 meter, met een hoogte van 2,2 meter, dienstdoende als opslagplaats voor planken.

Aan gezien het situatieplan aangehecht aan het aanvankelijk proces-verbaal duidelijk alle vermelde gebouwen bevat, en er sprake is van de oprichting van een schrijnwerkersatelier in de jaren 1983-1984 doch niet van een bijkomende oprichting nadien van een berghok, houten hok en houten loods, dient de verklaring van verweerder zo te worden geïnterpreteerd dat het gaat om het volledige gebouwcomplex en was het oprichtingsmisdrijf reeds verjaard op 22 augustus 2005, datum dagvaarding.

- c) Wat de vordering op basis van het voortzettingsmisdrijf betreft, volgt de rechtbank de redenering van eiser niet dat er naast het instandhoudingsmisdrijf nog een voortzettingsmisdrijf zou bestaan. Het is logisch dat "voortzetten" een vorm van "instandhouden" is en dat het gaat om één en dezelfde inbreuk. In die zin -kan worden verwezen naar het arrest van het Hof van Cassatie van 2 mei 2006 waarbij het onderscheid wordt gemaakt tussen twee categorieën met name de oprichtingsfase en de instandhoudingsfase, er is geen zogenaamde derde categorie van voortzettingsfase.

De rechtbank is dan ook van oordeel dat de vordering van eiser toelaatbaar is doch ongegrond wegens de ingetreden verjaring.

2.4. Rechtsplegingsvergoeding

Bij arrest nr. van 8 maart 2012 heeft het Grondwettelijk Hof beslist dat art. 1022 Ger.W., vóór de inwerkingtreding van de wet van 21 februari 2010, art. 10 en 11 Gw. schendt in zoverre een rechtsplegingsvergoeding ten laste van het Vlaamse Gewest kan worden gelegd wanneer de stedenbouwkundig inspecteur in het ongelijk wordt gesteld bij zijn op grond van art. 6.1.43 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening voor de burgerlijke rechtbank ingestelde herstellvordering.

Eiser is geen rechtsplegingsvergoeding verschuldigd.

**OM DEZE REDENEN,
DE RECHTBANK,**

Wijzende op tegenspraak;

Verklaart de vordering van eiser toelaatbaar doch ongegrond;

Aldus gevonnist en uitgesproken in het gerechtshuis te Kortrijk in openbare terechtzitting van
VIJFTIEN MEI TWEEDUIZEND EN TWAALF.

Aanwezig: alleenzetelend rechter,
                          griffier.